

Emmeloord, 26 november 2013.

Onderwerp

Afsluiten elektronische weg (e-mail) voor het indienen van Wob-verzoeken.

Advies raadscommissie

[Advies]

Aan de raad.

Status: ter besluitvorming

Voorgesteld besluit

Voor de indiening van verzoeken om informatie op grond van de Wet openbaarheid van bestuur gericht aan de raad, de elektronische weg, zoals bedoeld in afdeling 2.3 van de Algemene wet bestuursrecht per 1 januari 2014 afsluiten.

Doelstelling

Het verminderen van het aantal (vermoedelijk) oneigenlijke verzoeken om informatie op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna Wob).

Inleiding

Het recht op informatie is een grondrecht dat mede is geregeld in de Wob. Een Wob-verzoek kon in Noordoostpolder bij alle bestuursorganen mondeling, schriftelijk, maar ook langs elektronische weg worden gedaan.

De laatste jaren worden gemeenten geconfronteerd met een gestaag toenemend aantal verzoeken om informatie op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna Wob-verzoeken), zo ook Noordoostpolder. Het heeft er echter alle schijn van dat het bij een deel van de verzoekers om informatie uiteindelijk niet gaat om de gevraagde informatie, maar om geldelijk gewin (het innen van een dwangsom bij niet tijdig besluiten).

Om deze reden is, van uit de organisatie en de leden van het college, de vraag opgeworpen of het mogelijk is een drempel in te bouwen. Een reële mogelijkheid hiertoe is het afsluiten van de – zoals de Algemene wet bestuursrecht (hierna Awb) het omschrijft - elektronische weg (e-mail) voor het indienen van een Wob-verzoek. Elk bestuursorgaan moet dit voor zichzelf besluiten. Inmiddels hebben het college en de burgemeester op 22 oktober jl. besloten dat voor Wob-verzoeken, gericht aan hen, de elektronische weg per 1 november 2013 is afgesloten voor het doen van verzoeken om informatie op grond van de Wob.

Argumenten

1.1. Afsluiten elektronische weg teneinde het kennelijke onredelijk of oneigenlijk gebruik van de Wob tegen te gaan.

Een aanmerkelijk deel van de stijging van het aantal Wob-verzoeken is vermoedelijk te scharen onder het kopje kennelijk onredelijk of oneigenlijk gebruik van de Wob. Deze – vermoedelijk - oneigenlijke Wob-verzoeken kenmerken zich onder andere door de wel zeer uitgebreide en brede vraagstelling, vaak – via elektronische weg - verzonden aan vele overheidsinstanties tegelijk.

De Wob voorziet (nog) niet in een bepaling waarmee dit soort verzoeken kunnen worden afgewezen. Jurisprudentie leert dat het zaak is om ook die Wob-verzoeken correct af te handelen die vermoedelijk gebaseerd zijn op kennelijk onredelijk of oneigenlijk gebruik van de Wob.

Dus hoewel wellicht de neiging zou kunnen ontstaan om deze Wob-verzoeken, waarvan wordt vermoed dat het kennelijk onredelijke of oneigenlijke Wob-verzoeken betreft, niet te behandelen, is dit niet de weg. Een hoge werkdruk of zware belasting van de ambtelijke organisatie of een erg uitgebreide vraagstelling in combinatie met de beperkte beslistermijn is evenmin een reden om een Wob-verzoek af te wijzen of niet in behandeling te nemen.

Op grond van afdeling 2.3 van de Awb is het mogelijk de elektronische weg voor het indienen van Wob-verzoeken af te sluiten. De mondelinge en schriftelijke weg voor het indienen van een Wob-verzoek blijven dan gewoon open. Deze mogen overigens ook niet worden afgesloten. Door het afsluiten van de elektronische weg zal een Wob-verzoeker indien hij/zij een schriftelijk Wob-verzoek wil indienen, meer moeite moeten doen en geringe kosten (briefpapier, envelop, postzegel) moeten maken om dat Wob-verzoek bij Noordoostpolder in te dienen.

2.1 Kostenverhaal.

De gemeente kan op basis van de legesverordening kosten in rekening brengen voor het kopiëren van documenten die aan de wob-verzoeker worden verstrekt. Andere kosten, zoals vergoeding van de gemaakte arbeidsuren, mogen op grond van jurisprudentie niet (meer) in rekening worden gebracht.

Degene die een Wob-verzoek doet mag op grond van de Wob zelf aangeven op welke wijze hij de gevraagde documenten wenst te ontvangen. In dit digitale tijdperk kiest een groot deel van de Wob-verzoekers voor een digitaal afschrift. Voor digitale afschriften mogen echter geen kosten in rekening worden gebracht.

Kostenverhaal biedt aldus ook geen (echte) soelaas om kennelijk onredelijk of oneigenlijk gebruik van de Wob tegen te gaan.

3.1 U-bocht.

Hoewel er niet veel Wob-verzoeken gericht zijn aan de raad, ligt het in de rede dat uw raad ook de elektronische weg voor het indienen van Wob-verzoeken afsluit. Immers het is heel wel mogelijk dat men zich – na het afsluiten van de elektronische weg voor het doen van Wob-verzoeken gericht aan college en burgemeester – vervolgens per e-mail tot uw raad zal gaan wenden (een u-bocht dus). In dat geval wordt niet bereikt wat is beoogd: het doen verminderen van het aantal (vermoedelijk) oneigenlijke Wob-verzoeken.

3.2 Eén lijn trekken.

Het lijkt in de rede te liggen om als gemeentelijke bestuursorganen één lijn te trekken voor wat betreft de omgang met Wob-verzoeken.

Kanttekeningen

1.1 Digitalisering

Uw eventuele instemming met het afsluiten van de elektronische weg voor het indienen van Wob-verzoeken is wel in strijd met het streven zoveel mogelijk digitaal te (ver)werken. Dit valt echter te rechtvaardigen omdat het (vermoedelijk) oneigenlijk gebruik van de Wob veel ambtelijke inzet en kosten met zich mee brengt die de gemeente beter of bij voorkeur zou kunnen inzetten ten gunste van andere vraagstukken.

1.2 Stellen van voorwaarden aan Wob-verzoeken die langs elektronische weg worden ingediend.

Minder vergaand dan het helemaal sluiten van de elektronische weg is het stellen van nadere voorwaarden aan het indienen van Wob-verzoeken langs elektronische weg. Op grond van afdeling 2.3 van de Awb is dit mogelijk.

In de gemeente Zeewolde heeft men hiervoor gekozen en moet men met Digi-D inloggen en (eerst) een webformulier invullen. Om in Zeewolde een Wob-verzoek in te dienen moet een Wob-verzoeker aldus een paar extra handelingen verrichten. Daar staat tegenover dat intern ook een aantal extra handelingen (eenmalig en aan de voorkant) moeten worden gedaan; de gemeentelijke website moet hierop worden aangepast en ingericht.

Omdat het überhaupt nog maar de vraag is of het afsluiten van de elektronische weg gaat helpen om het aantal kennelijk onredelijke of oneigenlijke Wob-verzoeken te verminderen (er zijn nog geen langdurige ervaringscijfers van andere gemeenten bekend), geniet het de voorkeur om het dan nu maar ineens 'goed' te doen. Hiermee wordt een duidelijk signaal naar de buitenwereld afgegeven. Overigens kan natuurlijk altijd - na bijvoorbeeld een jaar - aan de hand van de opgedane ervaringen worden bekeken of volledige afsluiting van de elektronische weg in stand moet blijven of dat alsnog kan worden besloten de elektronische weg achter Digi-D te plaatsen.

Planning/uitvoering

Omdat de raad van Noordoostpolder het indienen van Wob-verzoeken per elektronische weg nadrukkelijk toestaat, zal het afsluiten van deze manier van indienen van een Wob-verzoek met de nodige zorgvuldigheid moeten gebeuren.

- Zo zal het besluit moeten worden gepubliceerd in De Noordoostpolder (zie de bijgaande bekendmaking), op de externe gemeentelijke website (zie bijlage) en zal de organisatie worden geïnformeerd via het informatieplein (zie bijlage);

- De pagina op de gemeentelijke website waarin de Wob wordt uitgelegd, moet hierop worden aangepast;

- Na het afsluiten van de elektronische weg voor het indienen van Wob-verzoeken bij uw raad zullen Wob-verzoeken die desondanks toch langs elektronische weg zijn binnengekomen, moeten worden geweigerd. Op grond van de Awb dient de verzoeker wel zo spoedig mogelijk hiervan bericht krijgen. Dit moet bij voorkeur schriftelijk worden gedaan, bij het ontbreken van een fysiek (post)adres zal het alsnog per e-mail kunnen gebeuren. Omdat e.e.a. wel met de nodige zorgvuldigheid dient te geschieden is een standaardtekst/brief opgesteld. De standaardbrief zal in de zogenaamde modellen bestuursdienst worden opgenomen. Deze standaardbrief treft u bijgaand aan;

- De registratiebevestiging - min of meer eigenlijk een verkapte of 'lichte' ontvangstbevestiging - die centraal vanuit het taakveld DIV wordt verzonden, zal niet meer worden verzonden aan Wob-verzoekers die een verzoek om informatie per e-mail hebben verzonden. In plaats daarvan ontvangen zij de hiervoor bedoelde standaardbrief.

Bijlagen

- Publicatie (bekendmaking) voor in de Noordoostpolder.
- Mededeling op de externe gemeentelijk website.
- Mededeling op informatieplein.
- Aangepaste tekst inzake de Wob voor op de gemeentelijke website.
- Standaardtekst brief.

Het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

Portefeuillehouder : A. van der Werff

Steller : dhr. J.W. van der Linde; 33 67; j.vanderlinde@noordoostpolder.nl

